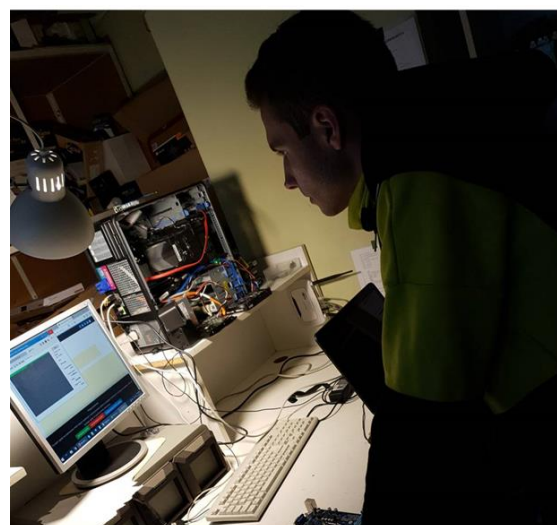

Autor: Monika Koziar

Które branże mają przyszłość? Kształcenie zawodowe w ramach kierunków zgodnych z inteligentnymi specjalizacjami, a oczekiwania rynku pracy w województwie świętokrzyskim

Perspektywy dla uczniów uczestniczących w projekcie „Innowacyjna edukacja – nowe możliwości zawodowe”

Współczesne zjawiska, takie jak globalizacja, niosą ze sobą szanse i zagrożenia. Jednym z najnowszych jest pandemia SARS-CoV-2. W jej rezultacie rynek pracy w Polsce kolejny raz zmienił się z rynku pracownika w rynek pracodawcy. Z tego też powodu tak ważne jest posiadanie wykształcenia i kompetencji w zawodzie o kluczowym znaczeniu dla gospodarki, ponieważ zapewni on spokojny sen, wolny od troski o własną przyszłość. Wobec wszechobecnej niepewności, mało rzeczy wydaje się od tego ważniejszych.

Kilka słów o projekcie

Naprzeciw oczekiwaniom młodych ludzi, próbujących znaleźć swoje miejsce na rynku pracy, wyszedł projekt „Innowacyjna edukacja – nowe możliwości zawodowe”, współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Działania 4.1 Innowacje społeczne, Oś Priorytetowa IV Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa, Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020. Obejmuje on kluczowe branże województwa świętokrzyskiego, nazywane inteligentnymi specjalizacjami. Nie stanowią one jednocześnie zamkniętego katalogu, ale pozwalają na wykorzystanie pojawiających się na rynku możliwości i szybkiego reagowania na zachodzące zmiany. Główne inteligentne specjalizacje tego regionu to: przemysł metalowo-odlewniczy, nowoczesne rolnictwo i przetwórstwo spożywcze, zasobooszczędne budownictwo, turystyka zdrowotna i prozdrowotna, technologie informacyjno-komunikacyjne, branża targowo-kongresowa, zrównoważony rozwój energetyczny.

Głównym założeniem projektu było zapoznanie uczniów szkół zawodowych i technikum ze specyfiką zawodów, które będą wykonywali w przyszłości, umożliwienie im zdobycia stosownych kwalifikacji zawodowych i kompetencji społecznych, które pomogą im w dorosłym

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego życia. Uczniowie mogli określić swoje miejsce na rynku pracy i sprawdzić, czy odpowiada ich ambicjom. Praktyka w zawodzie ułatwiła im naukę. Nie są to jednak jedyne korzyści, jakie z tego wyniknęły. W konsultacji z nauczycielem program był dostosowywany do konkretnego pracodawcy. Zaowocowało to podjęciem współpracy pomiędzy światem nauki i światem biznesu.

Współpraca na linii nauka-biznes

„Uważam że kształcenie zawodowe w województwie świętokrzyskim jest na dobrym poziomie, nasza firma często podejmuje kształcenie zawodowe na zasadzie odbywanych u nas praktyk uczniów Zakładu Doskonalenia Zawodowego oraz Technikum Mechanicznego na kierunkach logistyka oraz informatyka. Uczniowie odbywający praktyki posiadają zadowalającą wiedzę teoretyczną nabytą w szkole, współpraca ze szkołami przebiega bardzo dobrze” – twierdzi Sebastian Kowalski, kierownik Działu Logistyki w firmie Kolporter, Oddział Kielce. W ramach projektu uczniowie i uczennice z Technikum Zawodowego im. Żołnierzy Sił Pokojowych ONZ Zakładu Doskonalenia Zawodowego w Kielcach odbyli kształcenie dualne w przedsiębiorstwie, co zaowocowało podpisaniem kolejnych umów o współpracy w zakresie staży uczniowskich.

Z pewnością dużą wartością projektu „Innowacyjna edukacja – nowe możliwości zawodowe” jest to, że 33 pracodawców z województwa świętokrzyskiego brało udział w układaniu programów kształcenia dualnego z uwzględnieniem specyfiki konkretnego przedsiębiorstwa – jak zauważyła Monika Skowron, Dyrektor Centrum Aplikacji, Badań i Rozwoju Edukacyjno-Zawodowego ZDZ w Kielcach. Większość pracodawców nie wie, jakie są programy nauczania w szkołach zawodowych. Projekt był eksperymentem również dla nich, wiele przedsiębiorstw nie uczestniczyło w takim przedsięwzięciu. Wyznaczeni opiekunowie musieli porozmawiać z uczniem jak z przyszłym pracownikiem, stworzyć dla niego stanowisko pracy, wymagać

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

punktualności i odpowiedzialności, pomóc w nawiązaniu stosunków interpersonalnych i nauczyć pracy w zespole oraz wydawać polecenia zrozumiałe dla uczniów i egzekwować ich realizację, rozwiązywać sytuacje konfliktowe i wspierać w zaistniałych problemach. Są to wszystkie umiejętności i kompetencje, jakie uczeń nabywa w rzeczywistym środowisku pracy. Pracodawcy, którzy przystąpili pierwszy raz do projektu, doświadczyli również czegoś nowego. Byli zdziwieni, że niektóre treści nauczania są przestarzałe, a instrumenty nieaktualne np. w branży hotelarskiej nie funkcjonują już pewne dokumenty. Dzięki udziałowi w projekcie poznali aspekty wdrażanego kształcenia dualnego i roli pracodawców w przygotowywaniu do egzaminu zawodowego. Sami chcieli, jak najlepiej przygotować uczniów w tym zakresie i dlatego, aby odpowiednio ukierunkować pracę w przedsiębiorstwie otrzymali przeprowadzone testy z lat ubiegłych na konkretnych profilach zawodowych. Widać więc, że zaangażowanie pracodawców było bardzo duże. Nie ograniczyli się do stworzenia uczniowi nowoczesnego stanowiska pracy, ale uwzględnili również treści, jakich będzie on musiał się nauczyć. Wnosili uwagi do programów nauczania i samej organizacji kształcenia dualnego, łącznie z takimi detalami jak: niewystarczająca liczba godzin, sposób potwierdzania listy obecności, zróżnicowany harmonogram pracy ze względu na specyfikę działalności przedsiębiorstwa oraz charakter branży np. w hotelarstwie i gastronomii, itp. Oddelegowani pracownicy z ramienia pracodawcy pełnili rolę opiekuna, coacha, mentora wprowadzającego ucznia w środowisko pracy. Mieli świadomość, że uczeń musi zdać egzamin i starali się mu w tym pomóc. Na nic jednak zda się nawet najbardziej precyzyjnie wybrany zawód przyszłości, jeśli młody pracownik nie będzie posiadał umiejętności, które umożliwią mu funkcjonowanie w profesjonalnej rzeczywistości. Wszyscy eksperci we wszystkich opracowaniach są zgodni: przyszłość będzie należała do tych pracowników, którzy nie tylko opanowali jakąś dziedzinę wiedzy, ale posiadają szeroko rozwinięte tzw. „umiejętności miękkie”. Oprócz chęci do rozwoju i nauki, otwarcia na nowości i innowacyjność, coraz bardziej liczą się kompetencje społeczne. Pracownik przyszłości musi umieć pracować w zespole, a także zarządzać grupą ludzi, motywując ich i zagrzewając do pracy – uważa Monika Skowron.

Z pewnością branża IT jest liderem w kontekście zawodów przyszłości, a właśnie pracownicy z tego obszaru gospodarki według przeprowadzonych badań na potrzeby rynku pracy, mają największe deficyty w stosunkach interpersonalnych, komunikacji i pracy w grupie. Dlatego powstała koncepcja pomiędzy szkołami podczas realizacji wizyty studyjnej w Ostrowcu Świętokrzyskim. W konsekwencji wartością dodaną udziału w projekcie i otrzymaniem grantu jest uzyskanie dofinansowania projektu w 2021 r. przez ZDZ w Kielcach dla uczniów o profilu technik informatyk z Technikum im. T. Kościuszki w Ostrowcu Świętokrzyskim na realizację działań w ramach programu „Ponadnarodowa Mobilność Uczniów” z partnerem projektu z Austrii BFI Burgenland – dodaje dyrektor Skowron.

Świętokrzyski Związek Pracodawców Prywatnych Lewiatan realizował od 1 września 2018 r. do 31 grudnia 2020 r. grant pt. „Korpus Fachowców – współpraca ekspertów dla efektywnego kształcenia w branży gastronomiczno-hotelowej”. Więcej na ten temat opowiedziała Monika

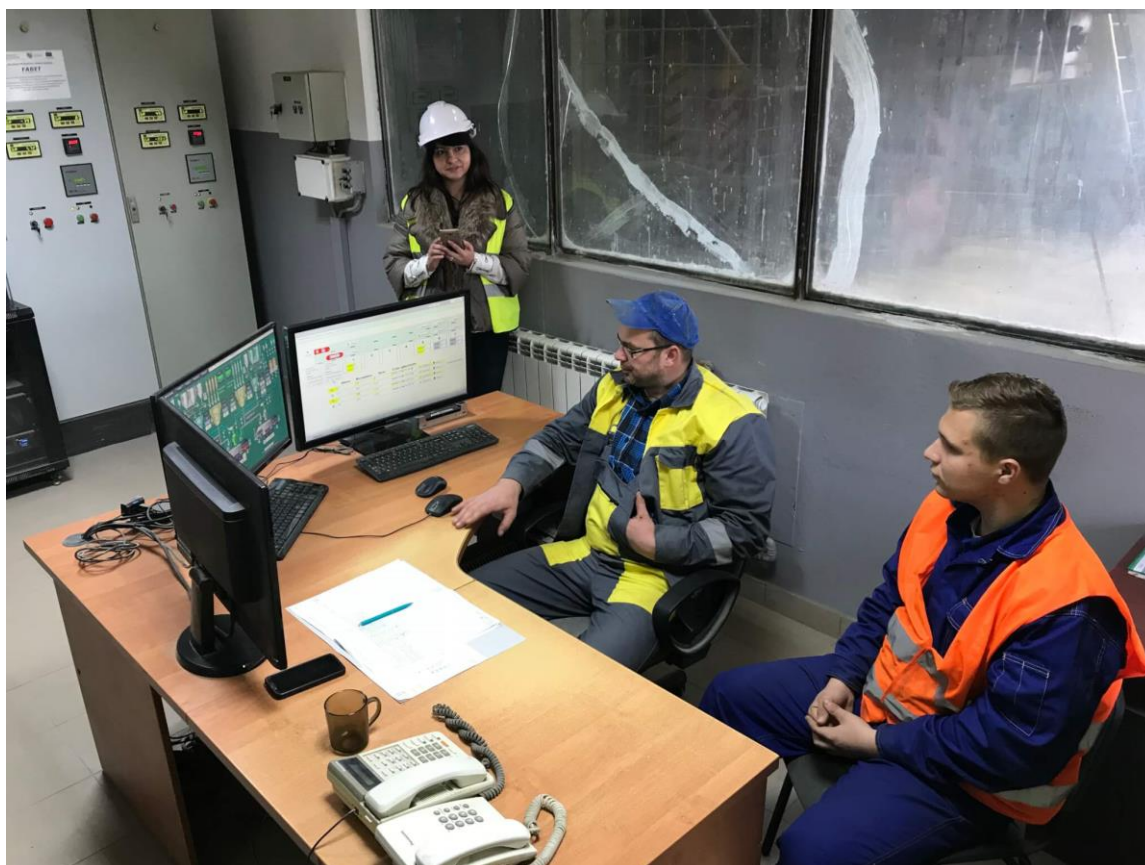
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego Zawierucha, reprezentująca ten podmiot. Grant był współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego i zakładał wdrożenie innowacyjnego modelu kształcenia praktycznego uczniów z kierunków technik hotelarstwa oraz technik żywienia i usług gastronomicznych. Jego celem było przeniesienie co najmniej 50% zajęć praktycznych ze szkoły do przedsiębiorstw, a więc 368 godzin wynikających z podstawy programowej w ciągu dwóch lat szkolnych. Model ten wdrożono, a dzięki niemu uczniowie zostali lepiej przygotowani do pracy w branży, poznali jej tajniki, najnowsze trendy i wykorzystywane technologie. Finalnie liczba uczniów, którzy zakończyli udział w grantcie, wyniosła 61 osób. Każdy z uczniów otrzymał stypendium oraz profesjonalny, spersonalizowany strój i sprzęt zgodnie z kierunkiem kształcenia. Został stworzony Korpus Fachowców, będący narzędziem integrującym współpracę ekspertów na rzecz efektywnego kształcenia w branży gastronomiczno-hotelowej. Wszelkie wyzwania dotyczące zasad bezpieczeństwa czy organizacji zajęć, które pojawiały się w związku z pandemią COVID-19, były rozpatrywane właśnie w gremium Korpusu Fachowców.

Jeśli chodzi o perspektywę pracodawców, to warto podać tutaj przykład firmy EkoEnergia Polska. Kształciło się w niej przez 4 semestry szkolne pięcioro uczniów. Było to nauczanie z zakresu obsługi i montażu systemów energetyki odnawialnej m.in. pomp ciepła i instalacji fotowoltaicznych. Prowadzono zajęcia teoretyczne i praktyczne – wymienia Daniel Dziedzic, wiceprezes firmy EkoEnergia Polska sp. z o.o. W ramach programu zakupiono dla uczniów nowy osprzęt, mierniki elektryczne oraz elementy do montażu instalacji. Dzięki tym narzędziom uczniowie nabrali sprawności praktycznych w obsłudze instalacji OZE. Podczas warsztatów uczniowie szkolili się, jak montować moduły fotowoltaiczne i łączyć je ze sobą oraz z inwerterami. Podczas kształcenia kładziono nacisk na umiejętności praktyczne niezbędne do właściwego zaprojektowania, a następnie zgodnego z przepisami i normami wykonania instalacji OZE. Podkreślano również, na co należy zwrócić uwagę przy wykonywaniu audytów do celów montażu instalacji, aby zostało zaspokojone ze źródeł OZE zapotrzebowanie budynku na energię elektryczną i/lub ciepłą. Uczniowie uczestniczyli w wyjazdach na instalacje, mogli pod nadzorem fachowców firmy uczestniczyć w montażach i wyjazdach szkoleniowych m.in. brali udział w Targach Kielce. Nabyli umiejętności: związanych z funkcjonowaniem firmy, obiegiem w niej dokumentów, wypełniania, zgłoszeń mikroinstalacji do zakładu energetycznego, niezbędnych do właściwego użytkowania instalacji fotowoltaicznych. Po dwuletnim kursie byli w stanie pracować w tym zawodzie.

Innym z uczestników projektu był Zakład Mechaniczno-Elektromechaniczny „ZAMEL” ulokowany w miejscowości Skarżysko-Kamienna. Przedstawiciel zakładu bardzo mocno podkreśla to, że młodzież z technikum, która się znalazła u nich w firmie wykazywała się inteligencją, byli to młodzi ludzie reprezentujący pewien zadowalający poziom, chociaż byli też niecierpliwi. Nie do końca rozumieli, że aby zostać specjalistą w jakiejś dziedzinie, trzeba się szkolić wiele lat. Zostały dla nich stworzone i wyposażone miejsca pracy, tak aby zapoznali się z najnowszymi technologiami stosowanymi w branży. Inżynierowie pracujący w zakładzie dawali im zadania do wykonania, a oni je realizowali. Kilka z tych osób znalazło później zatrudnienie w

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

firmie. Kształcenie dualne ma sens, ponieważ młodzi ludzie mogą zobaczyć, jak funkcjonuje firma w praktyce, skorzystają np. z obrabiarki zamiast ograniczać się jedynie do wiedzy teoretycznej. Szkolenie praktyczne powinno dlatego opierać się o zakłady pracy. Jak twierdził dalej przedstawiciel zakładu „ZAMEL”, warto korzystać z już wypracowanych, dostępnych rozwiązań, z sukcesem wdrażanych m.in. w Austrii, czy w Niemczech. Tam uczniowie mogą starać się w zakładach pracy o stanowiska uczniowskie. Wiele z tych przedsiębiorstw na stałe zatrudnia w ten sposób uczniów, stanowią oni około 10% całej załogi. Warto brać z nich przykład i korzystać z tych dobrych wzorców.

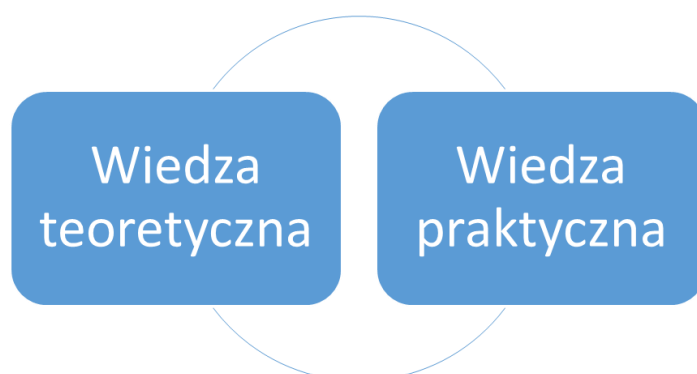
Zajęcia praktyczne podobały się także samym uczniom. Według dyrektora szkoły ZDZ w Opatowie Joanny Młynarskiej wychowankowie byli bardzo zadowoleni z takiej formy nauki praktycznej. Uczniowie z kierunku technik informatyk odbyli zajęcia w firmach z branży IT w Kielcach i w Sandomierzu. Mogli dzięki temu przełożyć wiedzę teoretyczną z pracowni na praktykę u pracodawcy. Nawet tak nieskomplikowane zadania, jakie otrzymywali od pracodawcy (m.in. wydruk 3D, grafika na kubkach), dawały im wielką satysfakcję i nowe umiejętności. Zaowocowało to propozycjami staży. Przekonali się, jak funkcjonuje środowisko IT oraz uzmysłowili sobie, że kompetencje informatyczne ulegają wraz z upływem czasu pewnym modyfikacjom. Współpraca ze środowiskiem pracodawców jest istotna, gdyż zapewnia podejście holistyczne, zdobycie wiedzy: fachowej, teoretycznej i praktycznej. Uczeń wie, jaki jest cel jego nauczania i to właśnie ta celowość, jest jej zdaniem, najważniejszą korzyścią z kształcenia dualnego.

Ze wszystkich rozmów, prowadzonych zarówno z przedstawicielami świata nauki i biznesu, wyłania się obraz chęci współpracy oraz zrozumienia dla potrzeb ucznia, który pragnie po skończonej edukacji odnaleźć się na rynku pracy. Wiele zależy od jego zdolności i ambicji, ale istnieje też konieczność stworzenia mu odpowiednich warunków do rozwoju. Potrzebny jest w tym celu kontakt, zwykła wiedza dotycząca tego, do kogo się zwrócić, aby można było podjąć tego typu współpracę.

Oczekiwania pracodawców w województwie świętokrzyskim

Pracodawcy, którzy zwracają się do dyrektora szkoły w Opatowie Joanny Młynarskiej wyrażają oczekiwanie, żeby uczniowie, którzy do nich przychodzą posiadali już pewną wiedzę i doświadczenie praktyczne. Chcą mieć pracowników, których nie trzeba wdrażać od zera. Dlatego tak istotne jest to, aby podstawa programowa była często aktualizowana. Pracodawcy powinni mieć swój udział w tworzeniu treści kształcenia. Równie ważne jest posiadanie przez uczniów kompetencji miękkich, umiejętności pracy w grupie, odnalezienia się w hierarchii, zadaniowości. Jest dość duże zapotrzebowanie na uczniów, którzy ukończyli kierunek technik informatyk. Coraz więcej osób rozumie, że firma odniesie sukces wtedy, kiedy ma dobre zaplecze informatyczne. Stanowi to szansę dla uczniów tej szkoły.

Podobne oczekiwania są w branży energetycznej i OZE. Jak mówi Daniel Dziedzic z firmy EkoEnergia Polska sp. z o.o., kształcenie ma na celu pozyskanie fachowców. Po dwóch latach kształcenia uczniowie są przygotowani do pracy z instalacjami OZE. Nabywają określone umiejętności praktyczne potrzebne im podczas montażu OZE, jak też poznają np. obieg dokumentów w firmie i obieg dokumentów przy instalacjach. Uczą się jednocześnie pewnej wytrwałości tak, aby potrafili poradzić sobie z problemami i przeszkodami, które pojawiają się w miejscu pracy. Chodzi o wytrwałość i umiejętność odnalezienia rozwiązań w trudnej sytuacji. Po zakończeniu projektu firma zaproponowała wyróżniającym się uczniom możliwość podjęcia pracy etatowej.

W branży gastronomicznej i hotelarskiej system szkolnictwa zawodowego nie jest w pełni skuteczny – uważa Monika Zawierucha ze Świętokrzyskiego Związku Pracodawców

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego Prywatnych Lewiatan. Świadczy o tym zarówno wysoki poziom bezrobocia wśród absolwentów szkół zawodowych, jak również negatywna ocena ich umiejętności ze strony pracodawców, co jak mówi, potwierdzają doświadczenia z wdrożonego modelu (wykonano badania ankietowe uczniów, przeprowadzono rozmowy z przedsiębiorstwami i przedstawicielami szkół). Główną przyczyną tego stanu jest niedopasowanie oferty szkół zawodowych do potrzeb rynku pracy, które wynika z niepełnego rozpoznania tych potrzeb i niezadawalających warunków do nauki zawodu w warunkach szkolnych. Bardzo często wyposażenie bazy dydaktycznej szkoły jest przestarzałe i niewystarczające do realizacji programów nauczania. Pracodawcy wskazują na rozbieżność pomiędzy wykształceniem absolwentów szkół a zapotrzebowaniem rynku pracy, co skutkuje trudnościami z pozyskaniem przez nich odpowiednich pracowników. Z punktu widzenia pracodawców i pracowników branży konieczne jest zwiększenie liczby godzin zajęć praktycznych, odbywanych w rzeczywistych warunkach pracy, uwzględnienie potrzeb rynku pracy i zwiększenie świadomości tych uwarunkowań oraz unowocześnienie warsztatów szkolnych. Rosnące bezrobocie wśród młodych ludzi, czy problemy z rekrutacją odpowiednich pracowników, to tylko niektóre z konsekwencji niedopasowania kompetencyjnego na rynku pracy. Stała współpraca biznesu z edukacją jest w stanie zaradzić temu problemowi i uchronić rynek pracy przed zalewem „pokolenia niedopasowanych”.

Wybrane do Innowacyjnego Modelu Kształcenia Praktycznego kierunki, czyli technik żywienia i usług gastronomicznych oraz technik hotelarstwa, wpisują się w branże należące do Inteligentnych Specjalizacji Regionu Świętokrzyskiego, takie jak: turystyka zdrowotna i prozdrowotna oraz branża targowo-kongresowa. Są to kierunki, na które jest zapotrzebowanie w regionie, ale brak jest odpowiedniego dopasowania oferty edukacyjnej placówek oświaty do potrzeb pracodawców z regionu. Należy zacząć kłaść nacisk na realizację większej ilości zajęć praktycznych u przedsiębiorców. Pracodawcy podkreślają, że uczniowie tych kierunków często nie posiadają umiejętności pozwalających im na efektywne wykonywanie zawodu. Włączenie uczniów w proces nauczania w przedsiębiorstwach odbywało się w ścisłej współpracy podmiotów odpowiedzialnych za realizację grantu z firmami oraz szkołami, był to nowatorski pomysł na realizowanie kształcenia uczniów w firmach przy wsparciu organizacji pracodawców, instytucji otoczenia biznesu oraz branżowej Fundacji Świętokrzyskich Szefów Kuchni i Kucharzy. Istotnym elementem Innowacyjnego Modelu Kształcenia Praktycznego było zagwarantowanie uczniom stypendium. Uczniowie podczas praktycznego kształcenia w przedsiębiorstwach poznali branżowe programy komputerowe, m.in.: I-Hotel, I-Rest, Premium Hotel, LSI Software wykorzystywane w obiektach zaangażowanych w model. Zyskali możliwość poznania programów branżowych wykorzystywanych w zarządzaniu gastronomią i hotelarstwem, niezbędnych w funkcjonowaniu w zawodzie – uważa Monika Zawierucha.

Placówki edukacyjne starają się wyjść naprzeciw potrzebom pracodawców. W szkołach ZDZ w Starachowicach, których dyrektorem jest pani Dorota Głina, wytypowano pewne zawody jako priorytetowe – o czym opowiedziała Małgorzata Małek, główny specjalista ds. pedagogicznych. Szkoła proponuje uczniom szeroką gamę 20 zawodów. Jednak pewne z nich mają znaczenie

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

kluczowe, dzięki czemu można się na nich lepiej skoncentrować. Daje to większe możliwości rozwoju, większą dbałość o kadry i zaplecze dydaktyczne. Ważne jest, aby pracowni byli dobrze przygotowani. Właśnie dzięki projektom unijnym i grantom można wspomagać tę bazę dydaktyczną. Dzięki grantowi promującemu kształcenie dualne, można było dopasować programy nauczania i doposażyć pracowni. Uzgodniono z pracodawcami, jakie są możliwości praktycznego i teoretycznego nauczania. Istotne było uzgodnienie treści nauczanych w szkole z rzeczywistością danego miejsca pracy. Szkoła stara się wychodzić naprzeciw nawet najbardziej pragmatycznym oczekiwaniom. Do jej oferty wprowadzono kierunek technik spawalnictwa, który bez wątplenia jest w województwie świętokrzyskim zawodem pożądanym.

O oczekiwaniach pracodawców uczniowie najlepiej przekonują się uczestnicząc w praktykach zawodowych – dodaje Małgorzata Małek. Na praktykę zawodową jest przeznaczonych 280 godzin w cyklu 5-letnim. W technikum wszyscy nauczyciele (nie tylko zawodowcy), a także wychowawcy, muszą mieć świadomość, że uczestniczą w procesie przygotowania młodego człowieka do przyszłej pracy. Chodzi o to, żeby młody człowiek wszedł na rynek pracy ze świadomością oczekiwań pracodawcy. Szkoła dąży do zbliżenia ze światem biznesu. Zdarza się, że pracodawcy sami przychodzą do szkoły i mówią, że chcieliby przyjąć do siebie na praktyki takiego młodego człowieka. Nie można funkcjonować na rynku bez obopólnej współpracy. Jeśli odbywa się ona w ramach projektu, pracodawca może zakupić wyposażenie i stworzyć nowe miejsce pracy, co jest bez wątplenia dla niego korzystne. Zyskują także uczniowie, ponieważ wyznaczony opiekun monitoruje ich pracę.

Branże z przyszłością

Pandemia pokazała, że bez umiejętności cyfrowych świat nie może istnieć – jasno podkreśla dyrektor Joanna Młynarska ze szkoły w Opatowie. Kompetencje cyfrowe stały się gwarantem przetrwania różnych sytuacji. Występuje obecnie przewaga zawodów związanych z informatyką. Można nawet pokusić się o stwierdzenie, że wszystkie zawody funkcjonujące w Sieci, zyskują. Branża informatyczna jest teraz podstawą, ponieważ bez połączeń w chmurze nie można byłoby pracować. Ograniczenia uwiaryściły niezbędnosć tego typu działań. Powstały dzięki temu nowe zawody z zakresu inteligentnych specjalizacji, powiązane z informatyką. Uczniowie szkoły kształcący się w kierunku technik informatyk odczuli najmniej dotkliwie spośród innych specjalności, ograniczenia związane z nauką zdalną.

Zdaniem Sebastiana Kowalskiego z firmy Kolporter na skutek pandemii stracą branże: turystyczna, targowo-wystawiennicza, eventowa, hotelarska, usługowo-handlowa (galerie, sklepy, fryzjerzy, kosmetyczki itd.) oraz gastronomiczna. Zyskają natomiast: branża e-commerce, czyli firmy specjalizujące się w sprzedaży internetowej, branża kurierska i przedsiębiorstwa medyczne, produkujące materiały medyczne (rękawice, maseczki, płyny dezynfekujące itd.).

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Daniel Dziedzic, wiceprezes EkoEnergia Polska sp. z o.o., upatruje największego skoku cywilizacyjnego w branży energetycznej i OZE. „Kształcenie inżynierów to strzał w dziesiątkę” – podkreśla. Co prawda istnieje ryzyko, że rynek się nasyci, również w przypadku instalacji fotowoltaicznych, jednak wciąż pozostanie konieczność ich obsługi i serwisu. Na obecną chwilę nie został jeszcze zagospodarowany rynek pomp ciepła, wciąż jest na nim za mało dobrych specjalistów. Przy pompach ciepła, wysokiej klasy fachowców wymaga także obsługa po montażowa i serwisowa.

Wspomniany już wyżej przez Małgorzatę Małek ze szkoły ZDZ w Starachowicach technik spawalnictwa należy z pewnością do zawodów, na które nie powinno spaść zapotrzebowanie. Szkoła oferuje kształcenie w zawodach od lat cieszących się popularnością. Występują pewne mody na określony zawód, np. niegdyś bardzo popularne było hotelarstwo. Szkoła prowadzi obecnie nabory na kierunkach: technik informatyk, technik logistyki, technik żywienia i usług gastronomicznych. Co ciekawe, w każdym roku uczniowie pytają o technika logistyki, chociaż oferta jest bogata. Technik spawalnictwa to nowość, znajdująca się od dwóch lat w ofercie szkół branżowych. Małgorzata Małek przyznaje, że szkoła śledzi rynek pracy i stara się do niego dopasować. Dostrzegana jest duża rola praktyk zagranicznych (m.in. Erasmus), które doskonale uzupełniają praktyki krajowe. Dla uczniów ważne jest samo wyjście do zakładów pracy.

„Ze względu na epidemię COVID-19 zawieszono prowadzenie zajęć w ramach innowacyjnego modelu” – przyznała Monika Zawierucha ze Świętokrzyskiego Związku Pracodawców Prywatnych Lewiatan. Kryzys wywołany przez pandemię koronawirusa najbardziej dotknął rynek restauracyjny, hotelarski i turystyczny, które najwięcej tracą na obecnym kryzysie z powodu restrykcji rządowych. Wymienione branże najmocniej ucierpiały w czasie pierwszego i kolejnego lockdownu. Z uwagi na obecną sytuację epidemiologiczną, zamknięcie obiektów i zdalny tryb pracy uczniów, kontynuowanie współpracy szkół i przedsiębiorstw stało się niemożliwe. Grantobiorca wyraża jednak nadzieję, że wraz z unormowaniem się sytuacji w kraju, współpraca zainicjowana w ramach modelu, będzie kontynuowana i rozwijana zgodnie z deklaracjami szkół i przedsiębiorstw.

Z kolei według Małgorzaty Małek gastronomia jest tą branżą, która dość szybko odbuduje się po pandemii. Pozostaje jednak pytanie, czy uczniowie nie będą obawiali się wybierać ten zawód i odpowiedź nie jest jednoznaczna. Występują pewne fale, przejściowa moda na dany kierunek kształcenia. Jest to tendencja globalna, obecna w całym kraju, nie tylko w województwie świętokrzyskim. Jej zdaniem z całą pewnością w tym ostatnim wciąż potrzebny na rynku pracy jest logistyk i informatyk.

O tym, że gastronomia nie jest łatwym zawodem wie najlepiej Barbara Chrobot z restauracji La Cucina Italiana. „Ludzie szukają lżejszej pracy” – jak mówi. Obawia się, że będzie ciężko znaleźć pracowników, szczególnie w obecnej sytuacji. Wiele imprez i wydarzeń zostało przeniesionych i będzie potrzebny liczny personel do ich obsługi. Przydałoby się jej zdaniem

---

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

więcej projektów, dzięki którym młodzież ze szkół zawodowych może odbywać praktyki u pracodawcy. Pracownicy, których do tej pory restauracji pozyskała, pracują w niej nadal, nikt nie został zwolniony, pomimo pandemii. Duża zasługa w tym kierownictwa firmy, które wciąż szuka nowych możliwości rozwojowych, oferując m.in. dietę pudełkową, czy prowadząc żywienie skierowane do przedszkoli i żłobków.

Zdaniem przedstawiciela Zakładu Mechaniczno-Elektromechanicznego „ZAMEL” województwo świętokrzyskie powinno koncentrować się przede wszystkim na rozwoju branży metalowej, turystycznej oraz budowlanej. Wspieraniem tych działań zajmuje się m.in. Centrum Kształcenia Zawodowego w Kielcach, ale chodzi przy tym o zdobycie umiejętności praktycznych, jakie pozyskuje się pracując u przedsiębiorcy. Z kolei z drugiej strony, pracodawcy powinni poważnie traktować możliwość zatrudnienia u siebie uczniów, zapewniając im ok. 10% miejsc pracy w swojej firmie. Są to rozwiązania stosowane w wysokorozwiniętych krajach, z których warto korzystać – jak zaznacza.

Wśród branż, które na pandemii tracą są dosyć zgodnie wymieniane branże hotelarska i gastronomiczna, a więc te obszary, w których stawia się na kontakt międzyludzki. Zyska natomiast informatyka, handel w sieci. Nie ma czego obawiać się przemysł ciężki oraz związany z odnawialnymi źródłami energii. Bez wątplenia najważniejsze jest powrót do stanu normalności. Pandemia dotyka nie tylko pracodawców. Izolacja nie dodaje pewności siebie także uczniom. Brak relacji międzyludzkich wpływa niepokojąco na ich stan psychiczny bez względu na rodzaj szkoły, czy poziom kształcenia.